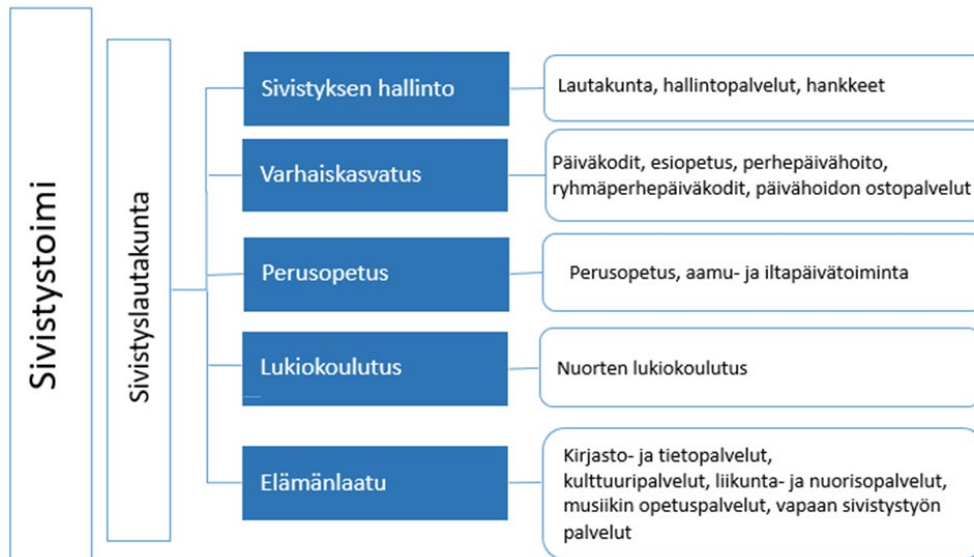

Sivistystoimi

Toimialan vastuhenkilö: Kasvatusjohtaja Pekka Kares

Toimialan tehtäväkaavio

Toimialan päätehtävä / palvelusuunnitelman kuvaus

Sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, elämänlaadun vastuualueet ja hallinnon vastuualueet. Toimialan tehtävänä on tuottaa kasvatus-, opetus- ja koulutus- ja vapaa-ajan palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Pää tavoitteena on toimivan ja taloudellisen peruspalveluverkoston avulla edistää ja vahvistaa kuntalaisten elämänhallintaa. Tavoitteen toteuttamisessa huomioidaan uudet tuottavuutta parantavat innovaatiot ja hyödynnetään laajan kolmannen sektorin mahdollisuudet. Keskeisintä on kuntalaisten omaehtoisen toiminnan aktivointi osallisuutta ja yhteisöllisyyttä hyödyntäen.

Toimialan katsaus vastuualueittain raportointijaksolle

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen palveluverkkoselvityksen valmistelu on käynnistynyt. Palvelusihteereitä koskevat järjestelyt ovat tulleet voimaan 1.1.2025 alkaen ja sitä tuetaan valmennuksella. Palvelusihteerin ja talous- ja hallintopäällikön sijaisuuden rekrytoinnit ovat käynnistyneet. Tasopalkkajärjestelmää rakennetaan palkkausryhmäkohtaisesti eri työryhmissä.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toiminta on toteutunut suunnitellusti raportointijaksolla. Perusopetuslain uudistus tulee voimaan 1.8.2025 ja koskee myös esiopetuksen tuen järjestämistä. Kevään 2025 varhaiskasvatushaussa pohjoiselle alueelle tuli suunniteltua enemmän hakemuksia. Häijään päiväkodin ns. ylimääräistä ryhmää ei ole mahdollista purkaa 1.8.2025 alkaen, niin kuin oli suunniteltu.

Perusopetus

Perusopetuksen toiminta on raportointijaksolla toteutunut suunnitellusti. Perusopetuslain uudistus hyväksyttiin 12/2024. Uudistus tulee voimaan 1.8.2025 koskien tuen järjestämistä tuoden mukanaan mm. sitovia mitoituksia, jotka vaikuttavat opetusresursseihin ja käynnissä olevaan lukuvuosisuunnitteluun. Uudistusta ei huomioitu talousarviota laadittaessa. Lisäksi talousarvion jälkeen muutoksina on tullut Karkun ja Toukolan yhdysluokkien jakaminen oppilasmäärästä johtuen 1.8.2025 alkaen. Sivistyslautakunta linjasi talousarviosta poiketen kesätoiminnan toteutuksen kesäkuulle 2025.

Lukio

Lukion toiminta on toteutunut suunnitellusti raportointijaksolla.

Elämänlaatupalvelut

Liikunta- ja nuorisopalveluiden toiminta on toteutunut suunnitellusti. Talviliikuntapaikkojen osalta kausi jäi lyhyeksi vähälumisen ja lyhyen talven johdosta. Kulttuuripalveluiden toiminta on toteutunut alkuvuodesta suunnitellusti. Henkilöstöresurssin vähentäminen tulee vaikeuttamaan loppuvuoden toimintaa ja pakottaa tekemään karsintaa. Kirjasto- ja tietopalveluiden toiminta on toteutunut suunnitellusti. Äetsän kirjaston omatoimilaitteiston vaihto aiheutti yllättävän pitkän käyttökätkön omatoimipalveluun. Sastamalan Opiston ja musiikkiopiston toiminta on toteutunut suunnitellusti. Työllisyyttä edistävät digi- ja yrittäjyyskoulutukset aloitettiin maaliskuussa. Kotoutumiskoulutus jatkuu suunnitelman mukaisesti.

Tuloarviot ja määrärahat

Sivistystoimi	TP2024	TA2025	TA2025	Muutettu	Toteuma	Tot. %	Toteuma-	Määräraha-
Nettositova (1000 €)			muutokset	TA2025	3/2025	3/2025	ennuste	muutosesitys
Sitovuustaso: toimintakate, netto*								
Toimintatuotot (+)	4 270	3 446	56	3 502	935	26,7 %	3 502	0
Valmistus omaan käyttöön (+)		0		0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut (-)	-54 652	-55 298	-56	-55 354	-13 420	24,2 %	-56 186	- 832
Toimintakate, netto* (+/-)	-50 382	-51 852	0	-51 852	-12 485	24,1 %	-52 684	- 832
Poistot ja arvonalentumiset (-)	- 330	- 520		- 520	- 108	20,8 %	- 520	0
Tehtävän kokonaiskustannukset (+/-)	-50 712	-52 372	0	-52 372	-12 593	24,0 %	-53 204	- 832

Keskeiset tekijät, jotka vaikuttavat tilivuoden kulujen ja tuottojen määrään /ennakoidut talousarviopoikkeamat

Oppimisen tuen uudistus, koulukuljetusten kustannusten kasvu, volyymimuutokset.

Määrärahamuutosesitys

Oppimisen tuen uudistus

Talousarviossa 2025 ei voitu huomioida loppuvuodesta 2024 hyväksyttyä perusopetuslain uudistusta. Laki tulee voimaan 1.8.2025. Osa lain pykälästä tulee voimaan 1.8.2026 eli ensi lukuvuosi on ns. siirtymäkausi. Lakiuudistus sisältää perusopetuksessa koko tuen järjestämisen uudistuksen (opetussuunnitelma, toimintakulttuuri, mitoitukset, kelpoisuudet jne.). Lukiassa uudistus tulee vaikuttamaan erityisopetuksen resursointiin, tukiopetustuntien määrään ja itsenäisen opiskelun ohjaamiseen. Lukiokoulutuksessa opetus painottuu aikavälille elokuu-tammikuu, kun abiturientit opiskelevat päivittäin.

Paikallinen opetussuunnitelman ja opetusjärjestelyjen valmistelu on aloitettu syksyllä 2024. Muutoksen aikataulu on kuitenkin tiukka ja selvittäviä tulkintoja (OPH, OKM) lakiin sekä opetussuunnitelmien perusteet on saatu vasta kevään 2025 aikana. Ensi lukuvuoden aikana henkilöstöä edelleen perehdytetään ja muutoksia viedään käytäntöön. Tässä vaiheessa ei siis voida vielä tietää lopullisia uudistuksen vaatimia lisäresurssitarpeita. Resurssia on varauduttava lisäämään tarvittaessa myös kesken lukuvuoden (esim. mitoituksen aiheuttamat muutokset).

Oppimisen tuen uudistuksen myötä Sastamalassa lisätään erityisopetuksen resursseja perusopetuksessa ja lukiassa, tehdään lisäyksiä tuntekhykseen liittyen uudistuksen mitoituksiin ja oppimisen edellytyksiä tukeviin järjestelyihin, lisätään oppilaanohjausta ja tukiopetusta sekä lisätään koulunkäynninohjaaja oppilaskohtaista tukea varten.

Varhaiskasvatuksessa esiopetuksen tuen uudistaminen edellyttää resursointia ryhmässä toteutettaviin opetusjärjestelyihin ja tukimuotoihin.

Oppimisen tuen uudistuksesta johtuva lisämäärärahan tarve on 299.500 € (5 kk) vuodelle 2025.

Oppimisen tuen uudistuksesta aiheutuvia kustannuksia korvataan kunnille valtionosuuden perusosassa. Tarkkoja kuntakuntaakohtaisia tietoja ei ole saatavilla. Oppimisen tuen uudistukseen osoitettu valtionosuus on kuitenkin yleiskatteellista. Sastamalassa valtionosuudet ovat vähentyneet viime vuosina (esimerkiksi vuonna 2024 valtionosuudet vähenivät noin 2,1 milj.€ ja vuonna 2025 noin 1,2 milj.€ edellisvuoteen verrattuna, huomioiden työllisyyspalveluihin saatava lisäys). Valtionosuusjärjestelmään tehtävät muutokset eivät tosiasiallisesti lisää kuntien saamaa valtionosuutta, jolloin kuntien omarahoitusosuus oppimisen tuen uudistuksesta säilyy merkittävänä. Lakia on kuitenkin noudatettava täysimääräisesti riippumatta valtionosuuden kattavuudesta.

Volyytimuutokset

Perusopetuksessa taloussuunnitelmassa arvioitua oppilasmäärää suurempi oppilaiden määrä edellyttää Toukolan koululla yhdysluokan jakamisen, jotta opetusta ei järjestetä liian suuressa yhdysluokassa (yli 25 oppilasta) turvaten oppimisen edellytyksiä tukevat järjestelyt (tuen uudistus) ja oppilaanohjauksen vahvistaminen.

Lukioon ensisijaisesti hakeneita opiskelijoita on 93. Yleensä opiskelijoita aloittaa hieman enemmän kuin ensisijaisesti hakeneita. Lisäksi opiskelijamäärän kehitys on ollut lukuvuodella 2024-2025 myönteistä, ja syksyllä 2025 Vammalan lukiossa opiskelee arviolta 300 opiskelijaa. Taloussuunnitelmassa on huomioitu kolme aloittavaa ryhmää (noin 80 opiskelijaa), mutta opiskelijoiden määrästä johtuen työjärjestykset on tehtävä neljälle aloittavalle ryhmälle. Tämä lisää kustannuksia henkilöstökulujen, oppimateriaalien, opiskeluvälineiden ja ateriamenojen osalta.

Häijään päiväkodin ns. ylimääräistä ryhmää ei ole mahdollista purkaa 1.8.2025 alkaen, niin kuin oli suunniteltu. Kevään varhaiskasvatushaun perusteella pohjoiselle alueelle tarvitaan edelleen ylimääräinen ryhmä, jotta varhaiskasvatustilain 520/2018 vaatiman henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku voidaan toteuttaa.

Volyytimuutoksista johtuvan lisämäärärahan tarve on 171.500 € vuodelle 2025.

Koulukuljetukset

Sastamala kilpailutti oppilaskuljetukset ja palveluliikenteen sivistyslautakunnan ja kaupunginhallituksen tekemän linjauksen mukaisesti uudella liikennöitsijävetoisella toimintamallilla sopimuskaudelle 2.5.2023-31.7.2025 ja optiokaudelle. Optiota ei otettu palveluntuottajan ilmoituksesta johtuen käyttöön. Sivistyspalveluiden palveluverkon selvityksen ja aikaisempien kouluverkkoa tehtyjen koulujen lakkautuspäätösten vuoksi päädyttiin suorahankintaan seuraavaa lukuvuotta koskien. Hankintapäätös tehtiin 11.12.2024 ja uusi sopimus on 0,5 milj.€ talousarviossa varauduttua suurempi.

Koulukuljetusten kustannusten kasvusta johtuva lisämäärärahatarve on 250.000 € vuodelle 2025.

Muut

Muita talousarvioon sisällyttömiä määrärahatarpeita ovat Mouhijärven yhtenäiskouluun sijoittuva kouluvalmentaja, koululaisten kesätoiminnan järjestäminen, ylioppilastutkinnon kokeiden arvioinnin korvausperusteen muutos ja sijaisjärjestelyt sivistystoimen hallinnossa. Näiden lisämäärärahatarve on yhteensä 110.000 € vuodelle 2025.

Talousarvion muutosesitys on yhteensä 831.000 € vuodelle 2025.